

Dessa uppgifter kommer från
www.bilprovingen.se

Bygga eller inreda en husbil

Denna information tar i korthet upp de viktigaste reglerna som gäller för husbil som inställs för registreringsbesiktning fr o m 10 oktober 2000. Det är därvid förutsatt att man utgår från en bil som är registrerad och godkänd i Sverige.

Klassificering

Med stöd av 4 § fordonskungörelsen föreskriver Vägverket att bil som permanent är försedd med karosseri inrättat som bostadsinredning för högst 8 passagerare utöver föraren ska hänföras till fordonsslaget lastbil.

Är bilen så inredd att det klart framgår att den är avsedd för transport av fler än 8 passagerare klassificeras den som buss.

Vidare gäller att personbilsklassificering kan bli aktuell då det av inredningens utförande och omfattning klart framgår att bilen huvudsakligen är byggd för att transportera passagerare.

För att en bil vid registreringsbesiktning ska kunna betraktas som husbil d v s erhålla karosserikoden "skåpbostadsinredning", ska det mobila boendet kunna ses som det primära syftet med byggnationen. Därför krävs följande:

- Att det finns möjligheter till övernattnig i säng eller motsvarande.
- Att ytterligare typisk bostadsutrustning finns i skåpet. Utrustningen ska t ex ge möjlighet till disk, matlagning och förvaring av husgeråd, kläder mm.
- Att denna utrustning upptar väsentlig del av skåpet.
- Att utrustningen är fast monterad och kan utnyttjas inifrån skåpet.
- Att det klart framgår av inredningen att det är fråga om ett bostadsutrymme.

Uppfylls inte dessa krav beskrivs skåpet på annat sätt.

Grundkrav inre säkerhet

Passagerare/passagerarutrymme

Passagerarutrymme ska uppfylla grundkraven i 8 § fordonskungörelsen vad gäller inre säkerhet, d v s rimliga krav på att utrymmet är utformat så att personskada vid trafikolycka hindras eller begränsas.

Kraven hindrar inte att bord t ex får finnas framför passagerare men måste kunna tas bort eller vara fällbart.

Fastställande av antal passagerare

Konventionella sittgrupper i en husbil behöver inte klassas som passagerarplatser. Oftast önskar man emellertid att få ett visst antal sittplatser fastställt och då tillämpas följande:

- Bortsett från sittplatser framme i förarhytten får antalet passagerare i boutrymmet uppgå till högst det antal det finns bäddplatser för. Önskas fler krävs regelrätta passagerarsäten och klassificering som personbil måste övervägas. Denna begränsning av antal passagerarplatser behöver inte tillämpas på medelstor och stor husbil där ingen tveksamhet råder beträffande husbilsklassificeringen.
- Med bäddplats menas i dessa sammanhang ett utrymme av minst 180 x 60 cm. En av bäddplatserna kan bestå av en barnsäng med måtten 160 x 40 cm.
- Saknas bilbälte på framåtvänd plats är detta liktydigt med att boutrymmet inte är inrättat för persontransport. Plats på bakåtvänt och långsgående säte får således komma i fråga först i andra respektive tredje hand.

- Finns fler än en sittgrupp bedöms de var för sig. Normalt blir det endast den främre gruppen som utnyttjas för passagerare.

Generella krav på utformning

Utnyttjade platser ska ha sits och ryggstöd av stabil konstruktion.

Särskilda krav på framåtvänd plats

Framåtvänd plats ska ha godkänt bilbälte. Snurrfåtölj jämförs här med framåtvänd plats.

Särskilda krav på bakåtvänd plats

Bakåtvänd plats ska ha ett högt och stabilt ryggstöd, som ger gott stöd åt rygg och skuldror, samt nackstöd. Dessa kan vara demonterbara.

Antal bilbälten

Bilbälten

I lätt lastbil av 86 års modell och senare gäller bälteskrav även i bodel för passagerarplatser som är vända i färdriktningen. Höftbälte är tillräckligt..

Infästning bilbälten

Infästningspunkter för bilbälte ska normalt vara provade. Fästpunkterna ska sammanlänkas och belastas i

färdriktningen med en kraft av mer än 2 ton. Ett sådant prov är mer eller mindre förstörande och således svårt att utföra av en "egenbyggare". Om fästpunkterna dimensioneras så kraftigt att man subjektivt kan bedöma och med en enkel hållfasthetsberäkning kan visa att kraven uppfyllts, behöver prov inte utföras för enstaka byggen. Observera att eventuella avlänkningspunkter t ex vid bakkant på sittdyna även måste klara påkänningarna. Avlänkningspunkter får heller inte vara så utformade att de kan skada bältesbandet.

Godkända apparater

Förbränningsanläggningar

Förbränningsapparater för gasol ska uppfylla kraven i **EG-direktiv 90/396**. (CE-märkning och instruktioner på svenska).

I fordon som varit registrerade i något EG-, EES-land före den 1 januari 1996 får dock gasapparat godkännas vid installation om den är av typ som godkänts av SP (**Sveriges Provnings- och Forskningsinstitut**, tidigare Statens Provningsanstalt) eller motsvarande typgodkännande i annat EES-land. Apparater avsedda att drivas med brandfarlig vätska ska vara certifierade av ackrediterat certifieringsorgan. Här avses Sveriges Provnings- och Forskningsinstituts typprovningsregler.

Gasolflaskor/ gasoltank

Gasbehållare ska uppfylla kraven i Arbetarskyddsstyrelsens (ASS) tryckkärlsföreskrifter eller gasolflasksföreskrifter. (Vanliga gasolflaskor fyller kraven).

Gasbehållare ska vara placerad på betryggande höjd över vägbanan. Den får inte nå utanför fordonets långsidor, över dess tak eller utanför fordonets front.

Gasbehållare får endast vara åtkomlig utifrån. Utrymmet ska vara gastätt emot vagnens inre. Utrymmet för stängventil och reducerventil ska vara väderskyddat, väl ventilerat genom bottenhål och låst till skydd mot obehöriga.

I utrymmet får endast finnas elutrustning som är nödvändig för gasolinstallationens drift. Elutrustning i direkt anslutning till behållaren ska uppfylla kraven för explosionsfarliga områden. Elutrustning eller andra tändkällor får inte finnas inom 0,5 m från:

- säkerhetsventilens eller sprängbleckets utlopp för gastank
- påfyllningsöppning för gastank eller
- påfyllningsöppning för tank för brandfarlig vätska klass I.

Fordonet får medföra högst två gasolflaskor av typ P 11 eller mindre. Gasflaskan ska vara väl fastsatt och stående. Flaskan ska kunna fästas och lossas från sitt fäste utan hjälp av verktyg.

Bränsleledning

Före reduceringsventil får slang vara ansluten. Slangen ska vara avsedd för gasol, tåla -30 °C, vara av högtryckstyp och högst 0,7 m lång. Slangen ska ha fabriksmonterade kopplingar.

Efter reducerventil får slang vara ansluten. Slangen ska vara avsedd för gasol, tåla -30 °C och högst 1 m lång. Slangen får inte vara dragen genom yttervägg.

Spisar, ugnar och kylskåp får vara anslutna med slang, övriga apparater endast med rörledning. Slangen ska kunna inspekteras utan hjälp av verktyg.

Slang till gasapparater ska vara avsedd för gasol, tåla -30 °C och vara högst 1,5 m lång.

Vanliga SIS-märkta gasolslangar uppfyller kraven.

Varje rörledning till förbränningsapparat ska ha lätt tillgänglig, fast monterad avstängningsventil. Är apparaten ansluten med slang ska ventilen sitta före slangen. Om det inte klart framgår till vilken apparat den hör, ska detta vara utmärkt. Rörledning ska vara skyddad mot överslag från elledning. Gasolanläggning ska vara täthetsprovad, och detta ska vara dokumenterat.

Brandsäkerhet

Förbränningsapparat med tillhörande avgasrör ska vara väl fastsatt och så anordnad att brand inte kan befaras uppstå.

- Ytor som löper risk att antändas av värmen från apparater eller tillbehör ska vara av obrännbart material eller på annat sätt skyddade mot antändning.
- Värmeavgivande delar vända mot vagnens inre ska vara försedda med galler eller nät så att klädesplagg eller dylikt inte kan antändas av värmen.

Om inget annat anges i installationsanvisning för respektive gasapparat gäller följande minimimått:

- Om avståndet till oisolerad yta i sidled från gasspisens brännare är minst 25 cm eller minst 10 cm om ytan har 15 cm hög skyddsplåt och 5 mm luftspalt, anses det inte föreligga risk för antändning. Avståndet räknas från brännarens kant.
- Om avståndet till oisolerad hylla ovanför brännare är minst 50 cm eller minst 35 cm till yta med skyddsplåt med radien 10 cm större än brännaren, anses det inte föreligga risk för antändning. Motsvarande mått för spis för brandfarlig vätska är 75 respektive 55 cm.
- Om spis har nedfällbart lock av brännbart material ska locket vara skyddat mot oavsiktlig stängning eller vara så anordnat att gasen stängs när locket fälls ned.

Ventilation

Ventilationssystem

Bostadsutrymme med förbränningsapparater ska vara försett med ventilationssystem som genom självdrag ger en säker och dragfri ventilation.

Bestämmelser

För den som själv byggt eller inrett en husbil för eget bruk anses ventilationen tillräcklig om följande två grundkrav är uppfyllda:

- Total ventilarea bortsett från ej ventilerade takluckor, öppningsbara fönster och dylikt ska uppgå till minst 10 cm² per m³ bostadsutrymme (utrymme bakom förare och framsätesspassagerare).
- Minst 50 cm² ventilarea ska finnas i golvnivå. Denna area får anses ingå i den totala.

Skylt

En skylt i storlek 8 x 12 cm ska finnas på väl synlig plats. Skylten ska vara utförd på gul botten och ha en triangel med svart bård och under triangeln text som upplyser om följande:

- Hur många personer ventilationssystemet är kontrollerat för.
- Vilka slags ventilationsöppningar som inte får sättas igen.

Kontroll

Kontroll av att gasol och ventilationsföreskrifterna är uppfyllda sker enligt följande:

Fordonet ska uppvisas för ett ackrediterat certifieringsorgan. Certifieringsorganet ska bedöma om fordonet överensstämmer med föreskrifterna, och utfärda ett certifikat som ska uppvisas vid registreringsbesiktningen. Den dokumentation som är nödvändig för certifieringen ska kunna visas.

Dokumentation

Nödvändig dokumentation för certifieringen är vanligen:

- Produktcertifikat (PKI) för gastank. (Gäller inte vanlig gasolflaska)
- Intyg om typgodkännande eller märkning av förbränningsapparat/Installationsanvisning för förbränningsapparater
- Täthetskontrollintyg. (Kan utfärdas av auktoriserad verkstad)
- Instruktioner på svenska avsedda för brukaren

Dessa ska minst omfatta:

- Bruksanvisning för apparater
- Instruktioner för flaskbyte eller gasolpåfyllning (gas eller vätsketank)
- Omfattning av och tid mellan egenkontroller
- Åtgärder vid brand eller misstänkt läckage
- Ventilationsöppningarnas placering
- Varning för att använda spis för rumsuppvärmning

Godsutrymme

Lastsäkring allmänt

Lastbil som klassificeras som "skåpbostadsinredning" är undantagen från kravet på särskilt lastförskjutningsskydd mellan last- och passagerarutrymme. I stället ska varje stuvningsutrymme kunna hålla sin del av lasten, vilket innebär att skåpluckor och lådor måste ha någon form av lås eller spärranordning.

Särskilt godsutrymme

Önskemål finns ofta om särskilt godsutrymme i husbil. Inom ramen för vad som gäller för klassificering som bostadsinredning, där större delen av skåpet ska vara inrättat för bostadsändamål, kan dock ett visst godsutrymme tillåtas och karosseriet ändå beskrivas som "skåpbostadsinredning".

Om t ex bakre delen av skåpet avskiljs för gods kan ett utrymme i storleksordningen 20% av boutrymmets längd godtas.

Lastsäkringskrav

Främre vägg mot boutrymme ska vara dimensionerad för den last som kan anses vara rimlig för utrymmet i fråga. Detta ska vid behov kunna styrkas genom beräkning. (Vägverkets föreskrifter om

lastsäkring RF 12-02).

Vikter

Tjänstevikt totalvikt

Samtliga passagerares vikt (70 kg) samt rimlig godsmängd måste rymmas inom fordonets maxlast. Tjänstevikt är fordonet körklart med vatten, olja, full tank och förare. Tjänstevikt + maxlast = totalvikt.

Sänkning av totalvikt

Om det fordon man utgår ifrån har så hög totalvikt att maxlasten blir orimligt stor och inte går att utnyttja, finns möjligheter att få totalvikten sänkt inom vissa gränser.

Den får dock inte sänkas till ett värde som är lägre än tjänstevikt + vikten av passagerare samt den godsmängd som är rimlig för fordonet.

Vikten av gods ska anses vara minst 100 kg + 10 kg/m² bostadsyta för bil byggd för en totalvikt av högst 3500 kg.

Är bilen byggd för högre totalvikt ska vikten av gods anses vara minst 40 kg/m² boyta.

Observera att sänkning av totalvikt där gränsen 3500 kg passeras kan innebära att tillverkarens intyg inte längre kan anses gälla. Bl.a. gäller detta bromskraven som är högre för lätta fordon.

Övrigt

Högtak

"Högtak" är ofta ett önskemål för att erhålla ståhöjd i en mindre skåpbil. Vid montering av ett förhöjt tak, oavsett typ, kan allmänt sägas att man ska försöka återskapa den hållfasthet som går förlorad när takplåten och eventuella förstärkningar tas bort.

Fönster

Montering av fönster och takluckor i ett skåpkarosseri ska normalt inte möta några hinder, framför allt inte om monteringen sker i rena oförstärkta plåtytor.

Förstärkningar av olika slag som tas bort kan behöva återskapas.

Husvagnskarosseri

Att montera en husvagnskaross på ett lastbilschassi är ett vanligt sätt att bygga husbil. Speciellt ett par saker bör man tänka på i sammanhanget.

En husvagnskaross är inte avsedd för att ta upp de vridpåkänningar det kan bli fråga om när en lastbilsram rör sig. Således måste infästningen utföras så att en viss rörelse tillåts mellan ram och kaross.

När man monterar en husvagn på en lastbil måste gasolustrustning och ventilation kontrolleras enligt nya krav. Fordonet har inte varit föremål för kontroll. I dessa fall bör kontakt tas med MTC.

Priser

Kontroll av installation av förbränningsapparater och ventilation kostar 4 375 kronor inkl moms (gäller hembygge där de enklare ventilationskraven kan tillämpas).

Enbart ventilationsprov - 6 250 kronor inkl moms

Jämförande prov; om provrapport på motsvarande fordon finns hos MTC kostar 6 250 kronor inkl moms

Kontroll av installation av förbränningsapparater samt kontroll av ventilation genom särskilt prov (t ex vid import) - 10 625 kronor inkl moms

Registreringsbesiktning av normalstor husbil inkl vägning - 970 kronor inkl moms

Adresser

Ackrediterat certifieringsorgan

MTC AB

Box 223

136 23 Haninge

Tfn: 08-500 656 00

www.mtc.se (här kan du hitta svar på frågor bland annat om gasol.)

Föreskrift

Sprängämnesinspektionens föreskrift SÄIFS 1995:8 finns att köpa på

SÄI Förlag

Box 1413

171 27 STOCKHOLM

Vill du veta mer kontakta upplysningen info@bilprovningen.se